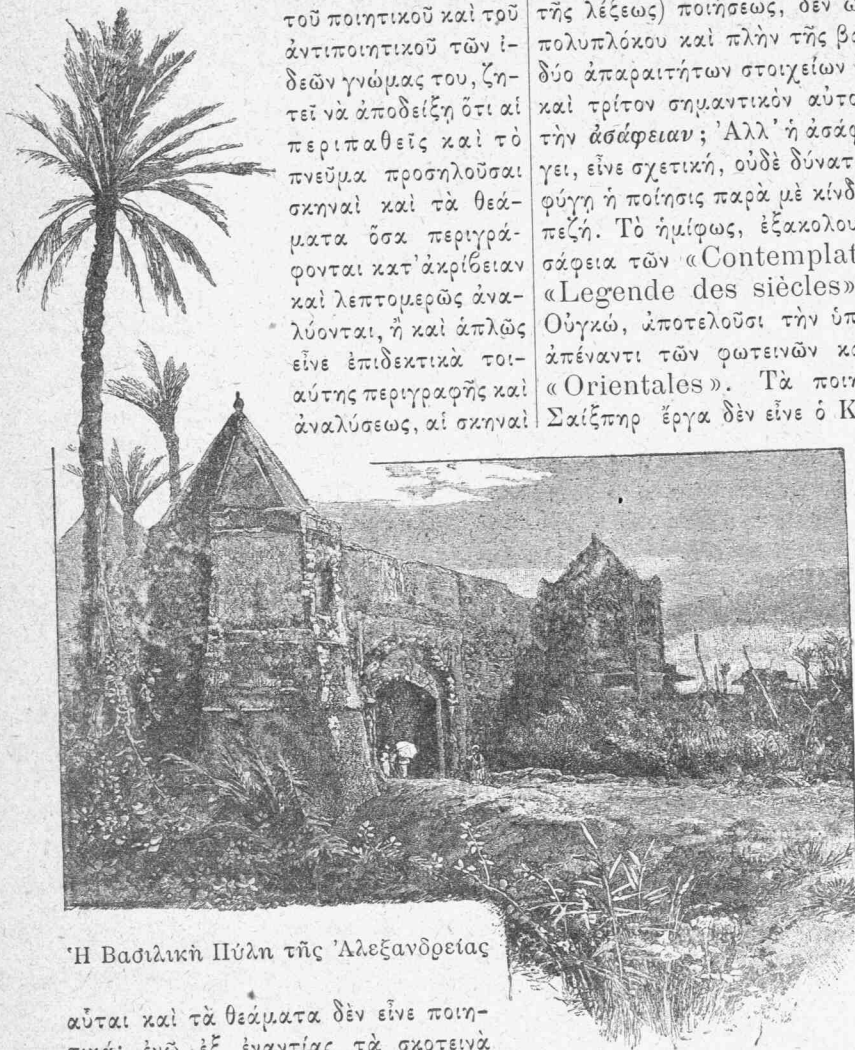

αναπτύσσει τὰς περι-
του ποιητικοῦ καὶ τῷ
ἀντιποιητικοῦ τῶν ἰ-
δεῶν γνώμας του, ζη-
τεῖ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι αἱ
περιπαθεῖς καὶ τὸ
πνεῦμα προσηλοῦσαι
σκηναὶ καὶ τὰ θεά-
ματα ὅσα περιγρά-
φονται κατ' ἀκριβείαν
καὶ λεπτομερῶς ἀνα-
λύονται, ἢ καὶ ἀπλῶς
εἶνε ἐπιδεικτικὰ τοι-
αύτης περιγραφῆς καὶ
ἀναλύσεως, αἱ σκηναὶ

συμβολικῆς (ὕπο τὴν εὐρυτάτην σημασίαν
τῆς λέξεως) ποιήσεως, δὲν ὄρισεν πλὴν τοῦ
πολυπλόκου καὶ πλὴν τῆς βαθύτητος, τῶν
δύο ἀπαραιτήτων στοιχείων τοῦ συμβόλου,
καὶ τρίτον σημαντικὸν αὐτοῦ χαρακτηριστῆρα,
τὴν ἀσάφειαν; Ἄλλ' ἡ ἀσάφεια αὕτη, λέ-
γει, εἶνε σχετικῆ, οὐδὲ δύναται νὰ τὴν ἀπο-
φύγῃ ἢ ποιήσῃς παρὰ μὲ κίνδυνον νὰ ἀποβῇ
πέχη. Τὸ ἡμίφως, ἐξακολουθεῖ, καὶ ἡ ἀ-
σάφεια τῶν «Contemplations» καὶ τῆς
«Legende des siècles» τοῦ Βίκτωρος
Οὐγκώ, ἀποτελοῦσι τὴν ὑπεροχὴν τούτων
ἀπέναντι τῶν φωτεινῶν καὶ τῶν σαφῶν
«Orientales». Τὰ ποιητικώτερα τοῦ
Σαίξπηρ ἔργα δὲν εἶνε ὁ Κοριολάνος οὔτε

Τὰ ἀνωτέρω ἄτινα δὲν ἐξελεξα κατὰ
σύστημα, ἀλλὰ σποράδην ἐξ ὧν ἔφυγε
νὰ ἀναγνώσω συνέλεξα, παρέθηκα ὅχι διὰ
νὰ ἐκληρωθῶσιν ὡς ἄρθρα πίστεως, ἀλλὰ
διὰ νὰ βοηθήσουν πρὸς ὅσον τὸ δυνατὸν
λογικὴν διάκρισιν τῶν ἐνοπιῶν τῆς σαφη-
νείας καὶ ἀσάφειας ἐν τῇ ποιήσει, ἀντιθέτως
πρὸς τὴν κατὰ γενικὸν κανόνα μηχανικὴν
καὶ κατὰ πρόληψιν ἀντίληψιν αὐτῶν. Μετὰ
τοῦτο δὲν ὑπολείπεται ἢ νὰ ἐξετάσω τοὺς
δύο τούτους ὄρους ἢ νόμους τῆς ποιήσεως
ἀναφορικῶς πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ νὰ
προχωρήσω ἐξ αὐτῶν εἰς κάποιον ἐλεύθε-
ρον συμπέρασμα. Ἄλλὰ περὶ τούτων εἰς
τὸ προσεχές.

K. ΠΑΛΑΜΑΣ

Ἡ Βασιλικὴ Πύλη τῆς Ἀλεξανδρείας

αὐταὶ καὶ τὰ θεάματα δὲν εἶνε ποιη-
τικά· ἐνῶ ἐξ ἐναντίας τὰ σκοτεινὰ
καὶ ἀσαφῆ, τὰ καινοφανῆ καὶ ἐξ ἀπό-
πτου θεάματα, τῶν ὁποίων ἡ ὅλως γενικὴ
καὶ ὑπονοητικὴ παράστασις ἀφίνει ἐλεύθε-
ρον τὸ στάδιον εἰς ἀναλόγους συγκινήσεις,
τὰ θεάματα ταῦτα εἶνε ποιητικά. Τὴν θέσιν
αὐτοῦ ταύτην διὰ μακρῶν ἀναπτύσσει ὁ
Γάλλος κριτικὸς, τὴν ποίησιν ἀνεύρισκων,
ἐν τῇ κυρίᾳ καὶ καθαρῶτάτῃ αὐτῆς οὐσίᾳ,
εἰς τὴν ἀσαφῆ ἀναπαράστασιν τῶν καθό-
λου μᾶλλον ἢ τὴν σαφῆ ἔκφρασιν τῶν
καθέκαστα.

Πολὺ πρὸ τοῦ Ἐννεκέν ὁ ἀβρὸς φιλό-
σοφος Joubert ἀνάλογον γνώμην ἐξέφε-
ρεν ἰσχυρισθεὶς ὅτι εἰς τὴν φύσιν τοῦ καλ-
λιτεχνικοῦ ὕφους ἔγκειται ποσὸν τι ἀσα-
φείας· ὅτι ἡ ἀσάφεια αὕτη πηγάζει ἐξ
αὐτῆς τῆς καλλιτεχνικῆς τελειότητος, ἐκ
τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀσυνήθων καὶ τῶν μὴ
τετριμμένων λέξεων. «Εἶνε βέβαιον, λέγει,
ὅτι τὸ ὡραῖον σύγκειται ἐνταυτῷ ἀπὸ κά-
ποιον ὁρατὸν καὶ ἀπὸ κάποιον λανθάνον
στοιχείου ὡραϊότητος. Εἶνε πρὸς τούτοις
βέβαιον ὅτι τὸ ὡραῖον τοῦτο εἶνε τοσοῦτον
μᾶλλον θελκτικώτερον ὅση προσεκτικώτε-
ρον τὸ ἀναγινώσκωμεν εἰς γλῶσσαν τὴν
ὁποῖαν μόλις ἐννοοῦμεν...» Ἄλλὰ μήπως
καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ὁ περιώνυμος
Βρυεντιέρ, ὅστις πᾶν ἄλλο δύναται νὰ θεω-
ρηθῇ ἢ ὡς παρασυρόμενος ἀπὸ καινοτόμους
ἢ ἀβασανίστους θεωρίας, ὀμιλῶν ἐν τῇ
«Revue des deux Mondes» περὶ τῆς

ποιήσεως, καὶ διὰ τοῦτο εἶνε ἀρχαῖος ὅσον
καὶ ἡ ποίησις... Τίποτε δὲν ὑπάρχει σαφές
οὐδ' ἐντὸς οὐδ' ἐκτὸς ἡμῶν. Πανταχόθεν
περικυκλοῦμεθα ἀπὸ σκιᾶς καὶ μυστήρια. Τὸ
ἄγνωστον μᾶς πιέζει· ἐν τούτῳ ζῶμεν καὶ
κινούμεθα καὶ ἐσμέν. Ἄν κατορθῶνομεν
κάποτε νὰ γνωρίσωμεν κάτι τι ἐκ τοῦ ἀγνώ-
στου αὐτοῦ, τὸ κατορθῶνομεν ὅχι διὰ τῆς
παρατηρήσεως μόνης τῆς φύσεως, ἀλλὰ
διὰ τῆς προσθήκης ἡμῶν αὐτῶν ἐν τῇ φύ-
σει, καὶ δι' ἐξηγήσεων τὰς ὁποίας δὲν
περιέχει ἡ φύσις». Καὶ οὕτω ἐξακολουθεῖ
ὁ Βρυεντιέρ φιλοσοφικώτατα ἀναλύων τὸν
νόμον τῆς ἀσάφειας ἐν τῇ ποιήσει.

Τὸ στενὸν τοῦ χώρου δὲν μᾶς ἐπιτρέπει
νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα καὶ ἄλλας γνώ-
μας, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν μέχρι τοῦ
παραδόξου ἀναπτύχθεισαν ὑπὸ τοῦ γόητος
συγγραφέως Ἀνατόλ Φράνς, καθ' ἣν «τὰ
ἀθάνατα ἔργα ἐν τῇ ποιήσει εἶνε τὰ ἀσα-
φῆ», καθὼς καὶ τὰς ἐν τῇ γνωστῇ «Αἰ-
σθητικῇ» τοῦ ἐπιστήμονος Εὐγενίου Βερδὸν
παρατιθέμενας ἰδέας περὶ ποιήσεως, καθ'
ὡς οὔτε τὸ ἀπλετον φῶς, οὔτε τὸ βαθύ
σκότος, ἀλλὰ μόνον τὸ ἡμίφως ὡς ἐν τῇ
φύσει, οὕτω καὶ ἐν τῇ τέχνῃ, εἶνε ποιη-
τικόν, διότι «μόνον ἐν αὐτῷ δυνάμεθα κατ'
ἀρέσκειαν νὰ συμπληρώσωμεν καὶ διερμη-
νεύσωμεν τὰ μισοβυθισμένα εἰς τὴν σκιάν
ἀντικείμενα».

Η "ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ,"¹

Τὸ δεύτερον τοῦ βιβλίου τμήμα περι-
λαμβάνει ἐν μεταφράσει 74 ἄσματα, ἐκ
διαφόρων χωρίων τῆς Λέσβου συλλεθέντα.
Πάντα δὲ ταῦτα εἶνε παραλλαγαὶ δημω-
δῶν ἄσματων καὶ ἀλλαγῆς τῆς Ἑλλάδος
ἐπιχωριαζόντων, γνωστῶν δ' ἐξ ἄλλων συλ-
λογῶν. Εἶνε ἀληθές ὅτι ὁ ἐκδότης ὀλίγων
μόνον ὑποδεικνύει τὰ ἐν προδημοσιευθεί-
σαις συλλογαῖς παράλληλα, τοῦτο ὅμως
συμβαίνει, διότι δύο μόνον συλλογὰς ἄσμα-
των εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν, τὴν τοῦ κόμητος
Μαρκέλλου καὶ τὴν τοῦ Λεγρὰνδ, δὲν ἐμε-
λέτησε δὲ τὰς λοιπὰς, οὐδ' αὐτὴν τὴν τοῦ
Πάσσαθ, ἐν τῇ ὁποίᾳ περιλαμβάνεται καὶ
ἡ τοῦ Μαρκέλλου. Καίτοι δ' ἡ μετάφρασις
εἰς τὴν γαλλικὴν φαίνεται ὅτι ἐγένετο μετὰ
πολλῆς ἐπιμελείας καὶ ἀκριβείας², δὲν δύ-
νεται ὅμως ν' ἀναπληρωθῇ δι' αὐτῆς τὸ
μὴ δημοσιευθὲν πρωτότυπον τῶν ἄσμα-
των κείμενον. Καὶ ὅπου παρεντίθενται πρὸς
μείζονα σαφήνειαν ἐλληνιστῆ αἱ μεταφρα-
ζόμενα λέξεις, οὐδὲν διδασκόμεθα, διότι ἡ
παραμορφωμένη εἶνε αὐταὶ διὰ τυπο-
γραφικῶν ἀμαρτημάτων ἢ ἀκατανόητοι.

¹ Συνέχεια καὶ τέλος.² Αἱ παρανοήσεις εἶνε σπανιώταται, σπου-
δαιστάτη δὲ τούτων εἶνε ἡ ἐν σ. 161. «Don-
nez-le, enfants, faisons-le disparaitre
(un verre de vin). La terre nous mangera».
Τὸ πρωτότυπον θὰ εἶχεν ἀναμφιβόλως
οὕτω περίπου:Δόστε τῆς, παιδιὰ, κί' ἄς πᾶν,
τούτ' ἢ γῆ πού θά μᾶς φάη.

Παρατηροῦμεν προσέτι ὅτι ἀτυχεῖς φαίνεται
ἡμῖν καὶ τὸ σύστημα τῆς μεταφράσεως τῶν
ὀνομάτων τῶν ἐν τοῖς μύθοις ἀναφερομένων
ὑπερφυσικῶν ὄντων· οὕτω π. χ. ἀδυνατοῦμεν
νὰ ἐννοήσωμεν τί ὄνομα ἐλληνικὸν ὑπακρῦπτε-
ται ἐν τῷ πολλαχοῦ τοῦ βιβλίου ἀπαντωμένῳ
ὀνόματι Fées· εἶνε Μοῖραι, Νεράιδες ἢ ἑξω-
τικαὶ; Αἱ Fatae τῶν Ῥωμαίων καὶ αἱ ἐξ αὐ-
τῶν παραχθεῖσαι Fées τῶν Γάλλων εἶνε ἄλ-
λαι καὶ ἄλλαι αἱ Νεράιδες ἢ αἱ Μοῖραι τῶν Ἑλ-
λήνων.— Ομοίως ἐν σ. 32 ἀναφέρεται «une
pythonisse». Τί εἶνε αὕτη; μάγισσα ἢ ἀρά γε;
ἀλλὰ τότε διακί οὐχὶ magicienne; Ἄλλαχοῦ
πάλιν τοῦναντίον παρατιθέεται ἀμετάφραστα
ἐπίθετα, τὰ ὁποῖα δύναται τις νὰ ἐκλάβῃ ὡς
κύρια ὀνόματα, ὡς λ. χ. Ligyrie (σ. 192 252)
δηλ. λιγερῆ.